

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego W. C.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

**wyraża opinię, że protest wyborczy jest zasadny, ale
pozostaje bez wpływu na wynik wyborów.**

UZASADNIENIE

Pismem z 14 lipca 2020 r. W. C. (dalej jako: Wnoszący protest) wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzucił w nim uniemożliwienie mu wzięcia udziału w drugiej turze wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wnoszący protest był wpisany do spisu wyborców w miejscowości Z. Przed pierwszą turą wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej złożył wniosek o dopisanie go do spisu wyborców w P. Następnie, w związku ze zmianą miejsca zamieszkania, w dniu 2 lipca 2020 r. złożył wniosek o dopisanie go rejestru wyborców w W. Decyzją z dnia 2 lipca 2020 r. wniosek ten został rozpatrzony pozytywnie. W dniu 12 lipca 2020 r. Wnoszącemu

protest została udzielona informacja, że nie został ujęty w spisie wyborców w W. Po konsultacji z pracownikiem Urzędu Dzielnica P. dowiedział się, że został skreślony ze spisu wyborców w W. i uwzględniony w spisie wyborców w P. Wnoszący protest wskazał, że decyzja w tym zakresie miała zapaść w dniu 6 lipca 2020 r.

Stanowisko w niniejszej sprawie wnieśli: Prokurator Generalny (pismo z 27 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w W. (pismo z 27 lipca 2020 r.). Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w W. wyraził natomiast opinię, że zarzut protestu jest bezzasadny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684, dalej jako: k.wyb.).

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg

głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

Zgodnie z przepisem art. 28 § 1 k.wyb., wyborca, na jego pisemny wniosek wniesiony do urzędu gminy najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów, jest dopisywany do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy: 1) właściwej ze względu na miejsce jego stałego zamieszkania albo 2) w której czasowo przebywa. W przypadku ponownego głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadza się je na podstawie drugiego egzemplarza spisu wyborców podlegającego aktualizacji (art. 319 § 2 k.wyb.). W oparciu o przepis § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz.U. 2015, poz. 5), w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w których przeprowadza się głosowanie ponowne, w okresie między dniem pierwszego głosowania a dniem ponownego głosowania, spis wyborców jest aktualizowany w sposób określony w § 10-13 tego rozporządzenia. Oznacza to, że w przypadku, gdy wyborca składa pisemny wniosek, o którym mowa w przepisie art. 28 § 1 k.wyb., powinien zostać dopisany do odpowiedniego spisu wyborców (§ 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia). Jednocześnie skreśla się ze spisu wyborców osoby co do których otrzymano urzędowe zawiadomienie o wpisaniu do spisu wyborców w innym obwodzie głosowania (§ 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia). W niniejszej sprawie, w sytuacji złożenia przez Wnoszącego protest wniosku o dopisanie do

spisu wyborców, w sposób zgodny z art. 28 § 1 k.wyb., powinien być on uwzględniony w tym spisie. Wobec czego podniesiony przez niego zarzut jest zasadny. Naruszenie to nie miało jednak wpływu na wynik wyborów. Wnoszący protest nie uprawdopodobnił bowiem takiej okoliczności. Ogólne stwierdzenie, że doszło do błędu urzędniczego i chaosu informacyjnego nie jest w tym zakresie wystarczające. W konsekwencji należy uznać, że nie wykazano, aby stwierdzony przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów, skoro różnica pomiędzy kandydatami wyniosła 422.385 głosów.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, wyraził opinię jak w sentencji postanowienia.